

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Työllistävät ympäristötyöt

Pohjois-Savon YTY -projektin
toiminta vuonna 2009

7/2010

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne ja
ympäristökeskuksen julkaisu

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Työllistävät ympäristötyöt

Pohjois-Savon YTY -projektin toiminta vuonna 2009

Pirjo Karinen

7/2010

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaisuja

ISSN- L 1798-8055
ISSN 1798-8055 (pain.)
ISBN 978-952-257-098-7 (pain.)

ISSN 1798-8063 (verkkoj.)
ISBN 978-952-257-099-4 (verkkoj.)

Kuvat: Projektihenkilöstö ellei toisin ole mainittu

Vammalan Kirjapaino Oy
Sastamala 2010

Sisältö

1	Projektin tavoitteet	5
2	Hallinnointi	6
3	Yhteistyö ja toimintamalli	8
4	Koulutus	9
5	Työkausi	11
5.1	Kaavi ja Tuusniemi	11
5.2	Karttula, Tervo ja Vesanto	14
5.3	Rautavaara ja Sonkajärvi	18
5.4	Leppävirta	22
5.5	Kiuruvesi ja Vieremä	24
5.6	Juankoski, Nilsiä ja Siilinjärvi	26
5.7	Rautalampi ja Suonenjoki	33
5.8	Iisalmi ja Pielavesi	36
6	Viestintä, verkostoituminen ja osallistumiset	39
7	Tavoitteiden toteutuminen	41
8	Hyvät käytännöt	43

Pohjois-Savon YTY -projektiin osallistuneet kunnat vuonna 2009

© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/10

1 Projektin tavoitteet

Pohjois-Savon YTY -projekti on ympäristötyöprojekti, joka käynnistyi 1.3.2008.

Pohjois-Savon YTY -projektin tavoitteena on kouluttaa ja työllistää työttömiä ja syrjäytymisuhan alla olevia henkilöitä ympäristön kunnostus- ja hoitotöihin Pohjois-Savossa. Projektin toimintamallin perustana on kuntien, työ- ja elinkeinotoimistojen ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksen kiinteä yhteistyö. Ensisijaisena kohderyhmänä ovat pitkään työttömänä olleet henkilöt. Tavoitteena on vuosittain saada projektin toimenpiteisiin 75 henkilöä.

Projektin rahoitus tulee Manner-Suomen ESR-ohjelman Itä-Suomen suuralueosion toimintalinja 2:lta, jonka tavoitteena on työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen. Rahoituksesta noin 70% tulee Euroopan Sosiaalirahastolta. Muu rahoitus koostuu työ- ja elinkeinoministeriön sekä projektiin osallistuvien kuntien rahoituksesta. Projektin rahoituksen jakaantuminen ja yhteistyötahot on esitetty kuvassa 1.

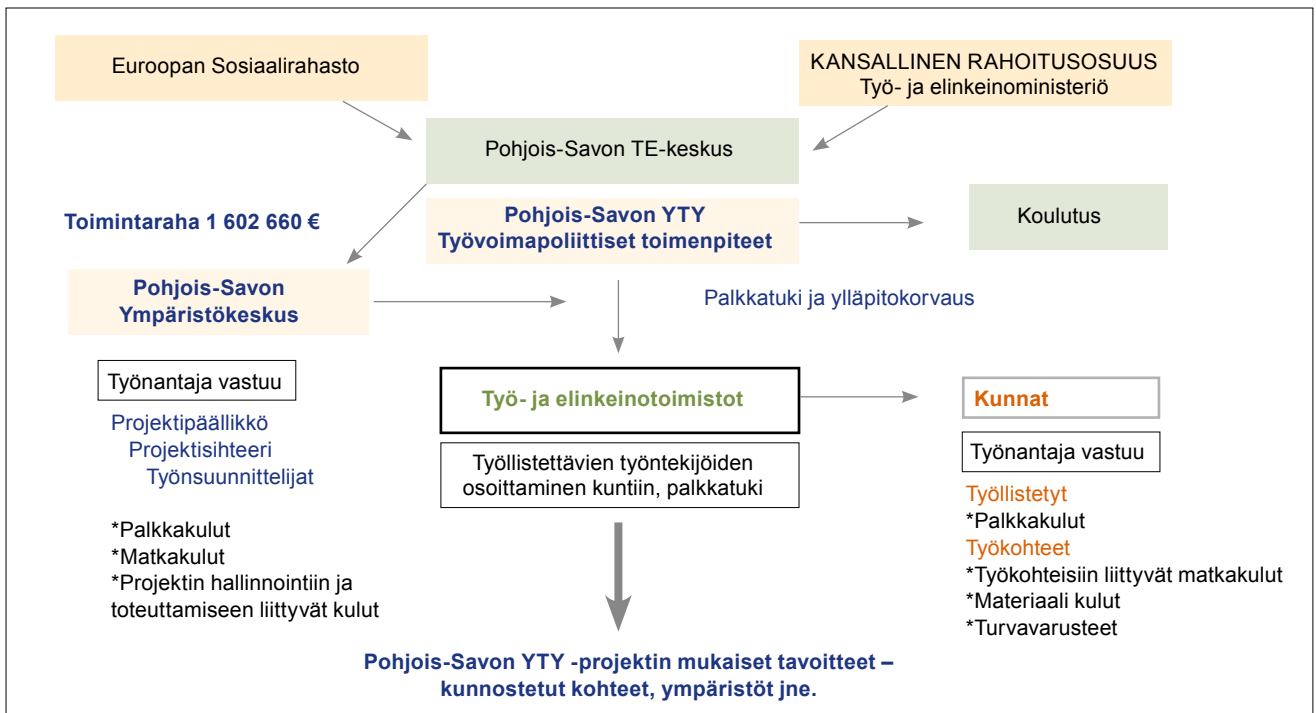
Projektin toimintamalli pohjautuu Pohjois-Savon YTY 2004 -projektissa luotuihin hyviin käytäntöihin. Näitä käytäntöjä ovat erityisesti aktiiviselle ohjauk-

selle perustuva työkausi, jonka myötä työmotivaatio ja työtaidot ovat nousseet avainasemaan. Lisäksi huomiota on kiinnitetty työkauden jälkeiseen vaiheeseen. Tähän liittyen on lisätty käyntejä työ- ja elinkeinotoimistoissa oman ohjaajan luona. Käyntien tavoitteena on edesauttaa henkilöiden jatkotyöllistymistä sekä kannustaa heitä kouluttautumaan mm. näyttötutkintoja hyödyntämällä.

lissalmen työ- ja elinkeinotoimistossa pidettyyn tapaamiseen osallistuvat Ylä-Savon kunnissa työskentelevät ytyläiset sekä TE-toimiston henkilöstöä.

Projektissa oli vuonna 2009 mukana 17 kuntaa: lissalmi, Juankoski, Kaavi, Karttula, Kiuruvesi, Leppävirta, Nilsia, Pielavesi, Rautalampi, Rautavaara, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Suonenjoki, Tervo, Tuusniemi, Vesanto ja Vieremä.

Kuva 1. Projektin rahoitus ja yhteistyötahot.

2 Hallinto

Projektin hallinnoijana ja toteuttajana on Pohjois-Savon ympäristökeskus, vuoden 2010 alusta Pohjois-Savon ELY-keskus. Projektipäällikkönä oli FM Pirjo Karinen, projektisihteerinä tradenomi Elina Väisänen ja projektin valvojana ympäristöhoitopäällikkö Jukka Hassinen. Pohjois-Savon ympäristökeskus asetti ohjausryhmän jäsenet kirjeellä 10.10.2008. Ohjausryhmän puheenjohtajaksi nimettiin Suonenjoen kaupungin tekninen johtaja Veijo Turkki. Varapuheenjohtajaksi valittiin Iisalmen kaupungin suunnittelupäällikkö Jyrki Könttä 22.10.2008 pidetyssä ohjausryhmän ensimmäisessä kokouksessa. Rahoittajaviranomaisen edustajana ja asiantuntijana ohjausryhmässä oli ESR-koordinaattori Sari Marttila. Lisäksi kokouksessa todettiin, että projektipäällikkö toimii kokouksen asioiden valmistelijana ja esittelijänä, ja projektisihteerinä. Ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet ilmenevät taulukosta 1.

Matti Lohen koulun pihatöiden valmistumiskahvit Rautalammillä.

Ohjausryhmä on kokoontunut vuoden aikana kolme kertaa 28.1.2009, 19.5.2009 ja 21.10.2009. Kaikki kokoukset pidettiin Kuopiossa. Kokouksissa käsiteltiin projektin toimintaa, tavoitteiden saavuttamista ja raportointiin liittyviä asioita sekä arvioitiin toiminnan sisältöä.

Taulukko 1. Pohjois-Savon YTY -projektin ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet.

Varsinaiset jäsenet:		
Iisalmen kaupunki	Jyrki Könttä	suunnittelupäällikkö
Iisalmen seudun TE-toimisto	Jorma Anttila	toimistonjohtaja
Juankosken kaupunki	Eija Hartikainen	yhdyskuntatek. insinööri
Kaavin kunta	Ari Räsänen	tekninen johtaja
Karttulan kunta	Jukka Rissanen	tekninen johtaja
Kiuruveden kaupunki	Ari Ruotsalainen	ympäristöinsinööri
Kuopion TE-toimisto	Hannu Siikavirta	työvoimaneuvoja
Leppävirran kunta	Ossi Valtonen	maanrakennusmestari
Nilsin kaupunki	Hannu Piironen	rakennusmestari
Pielaveden kunta	Arto Ikaheimo	palvelusesimies
Pohjois-Savon TE-keskus	Minna Koljonen	ylitarkastaja
Pohjois-Savon ympäristökeskus/YV	Jukka Hassinen	ympäristöhoitopäällikkö
Pohjois-Savon ympäristökeskus/AL	Kimmo Haapanen	alueidenkäyttöpäällikkö
Rautavaaran kunta	Mikko Hartikainen	kunnan rakennusmestari
Rautalammin kunta	Tuure Savolainen	tekninen johtaja
Siilinjärven kunta	Sirkka-Liisa Elomaa	toiminnasuunnittelija
Siilinjärven TE-toimisto	Päivi Halonen	palvelupäällikkö
Sonkajärven kunta	Jari Sihvonon	kunnaninsinööri
Suonenjoen kaupunki	Veijo Turkki	tekninen johtaja
Tervon kunta	Jukka Korhonen	tekninen johtaja
Tuusniemen kunta	Teuvo Nissinen	tekninen johtaja
Varkauden seudun TE-toimisto	Raili Nissinen	toimistonjohtaja
Vesannon kunta	Juha Soininen	kunnaninsinööri
Vieremän kunta	Juha Heiskanen	kunnan valtuutettu

Varajäsenet:		
Iisalmen kaupunki	Juhani Räisänen	tekninen johtaja
Iisalmen seudun TE-toimisto	Sointu Karstu	työvoimaohjaaja
Juankosken kaupunki	Hannu Järveläinen	rakennusinsinööri
Kaavin kunta	Voitto Kilpeläinen	rakennusmestari
Karttulan kunta	Pekka Leinonen	rakennusmestari
Kiuruveden kaupunki	Markku Ruotsalainen	puutarhuri
Kuopion TE-toimisto	Seija Pulkkinen	työvoimaneuvoja
Leppävirran kunta	Virve Wright	tekninen johtaja
Nilsian kaupunki	Jorma Komu	maanrakennusmestari
Pielaveden kunta	Pertti Kröger	maanrakennusmestari
Pohjois-Savon TE-keskus	Riitta-Leena Rissanen	ylitarkastaja
Pohjois-Savon ympäristökeskus/YV	Eeva Könönen	ympäristöinsinööri
Pohjois-Savon ympäristökeskus/AL	Anne Grönlund	ylitarkastaja
Rautavaaran kunta	Matti Matikainen	kunnanjohtaja
Rautalammin kunta	Markku Karhu	rakennusmestari
Siilinjärven kunta	Sari Riekkinen	kunnanpuutarhuri
Siilinjärven TE-toimisto	Sinikka Turunen	työvoimaneuvoja
Sonkajärven kunta	Kauko Korolainen	rakennustarkastaja
Suonenjoen kaupunki	Heli Kanninen	puutarhuri
Tervon kunta	Erkki Korhonen	rakennustarkastaja
Tuusniemen kunta	Martti Kähkönen	hallintojohtaja
Varkauden seudun TE-toimisto	Pirjo Nissilä	työvoimaneuvoja
Vesannon kunta	Antti Korhonen	maaseutussihteeri
Vieremän kunta	Eija Tolonen-Manninen	kunnansihteeri

Projektihenkilöstöstä tapahtui vuoden aikana pieniä muutoksia. Kaksi henkilöä oli hoitovapaalla ja heidän tehtäviä hoitivat sijaiset. Projektihenkilöstö ilmenee taulukosta 2.

Taulukko 2. Projektihenkilöstö ja työsuhteen kesto

Projektipäällikkö	Pirjo Karinen	1.3.2008–31.12.2010
Projektsihteeri	Elina Väisänen	1.3.2008–31.12.2010
- hoitovapaa		21.6.2009–28.02.2010
vs. projektsihteeri	Mervi Kuvaja	8.6.2009–30.10.2010
vs. projektsihteeri	Sari Pöyhönen	21.10.2009–28.02.2010
Työnsuunnittelija	Emilia Christiansen	9.6.2009–31.12.2010
- hoitovapaa		26.5.2009–31.03.2010
vs. työnsuunnittelija	Risto Antikainen	18.5.2009–31.03.2010
Työnsuunnittelija	Pertti Huttunen	23.6.2008–31.12.2010
Työnsuunnittelija	Seppo Keränen	1.6.2008–31.12.2010
Työnsuunnittelija	Jari Komulainen	1.6.2008–31.12.2010
Työnsuunnittelija	Risto Nevalainen	7.7.2008–31.12.2010
Työnsuunnittelija	Juha Rajahalme	1.5.2009–31.12.2010
Työnsuunnittelija	Timo talja	30.06.2008–31.12.2010
Työnsuunnittelija	Veli Ylönen	30.6.2008–31.05.2010

3 Toimintamalli

Projektissa oli mukana 17 kuntaa, alueen työ- ja elinkeinotoimistot, Pohjois-Savon ELY-keskus sekä Pohjois-Savon YTY/työvoimapolitiittiset toimenpiteet -hanke. Tämän ns. rinnakkaishankkeen kautta toteutetaan projektin koulutuksen hankinta ja osoitetaan palkkatukirahat kunnille.

Projektin toimintamalli perustuu eri osapuolten kiinteälle yhteistyölle. Projektin osallistujien valinnasta päättävät kunnat työ- ja elinkeinotoimistojen esityksestä. Kaikissa kunnissa ehdokkaat haastatellaan ja valitut aloittavat projektikoulutuksessa. Projektin palkatut työsuunnittelijat ovat mukana valintaprosessissa. He ovat koostaneet yhdessä kuntien edustajien kanssa tulevia työkohteita, joihin pyritään löytämään mahdollisimman sopivia ja työstä kiinnostuneita henkilöitä. Koulutusjakson jälkeen käynnistyy puolen vuoden työkausi kunnissa.

Projekti edistää kestävästä kehitystä toiminnassaan ja ympäristöön kohdistuvissa töissä. Työkohteissa suositaan ympäristöystävällisiä toimintatapoja ja rakennusten kunnostamisessa hyödynnetään kierrätysmateriaalia. Ympäristöjä kunnostamalla lisätään elinympäristöjen viihtyvyyttä ja edistetään luonnonympäristöjen säilymistä ja hoitoa.

Projektin aikana kartoitetaan työpaikkoja, joihin työllistyminen olisi mahdollista kohderyhmän tarpeista. Tällaisia työpaikkoja voivat olla mm. osuuskunnat, kylätoimijat, mökkitalokkarihankkeet. Samalla juurrutetaan Pohjois-Savon YTY 2004 -projektissa luotua ympäristönhoidon mallia, joka pohjautuu toimivalle yhteistyölle ja aktiiviselle ja kannustavalle työllistettyjen työnohjaukselle.

Puolen vuoden työjakson aikana tehdään ympäristöön kohdistuvia töitä osana kunnan organisaatiota Pohjois-Savon ympäristökeskukseen palkattujen työsuunnittelijoiden ohjauksessa. Työkauden aikana tullaan tutuksi kuntatyönantajan kanssa ja saadaan työkokemusta. Kohderyhmä saa tarttumapinnan työelämään, työtaidot paranevat, jatkokyöllistymisen mahdollisuudet lisääntyvät ja elämänlaatu kohenee.

Pitkään työttömänä olleiden ja syrjäytymisuhan alla olevien henkilöiden koulutuksella ja työllistämällä saadaan aikaan positiivisia sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia, työtaidot päivittyvät ja tarpeellista työkokemusta karttuu. Projektilla on välillisiä, taloudellisesti positiivisia vaikutuksia mm. kuntalaisille ja matkailijoille.

Työsuunnittelijoiden tapaaminen Kuopiossa. Vasemmalta yksikön päällikkö Jukka Hassinen sekä työsuunnittelijat Risto Antikainen, Pertti Huttunen, Juha Rajahalme, Timo Talja, Seppo Keränen, Jari Komulainen ja takana Risto Nevalainen.

4 Koulutus

Työ- ja elinkeinokeskus on kilpailuttanut YTY-koulutuksen, joka toteutettiin työvoimapoliittisena koulutuksena. Koulutus ajoittui huhtikuulle ja se kesti 20 päivää. Koulutuksen tavoitteena oli vahvistaa työkaudella tarvittavia valmiuksia ja kannustaa osallistujia miettimään kouluttautumista projektin jälkeen. Noin kolmannes osallistujista oli suorittanut ainoastaan kansa- tai peruskoulun, puolella osallistujista oli ammatillinen perustutkinto.

Koulutuksen aikana suoritettiin työssä tarvittavat kortit: työturvallisuuskortti, tulityökortti, ensiapu 1-kortti ja tieturva 1-kortti. Korttien suorittaminen on yksi konkreettinen etu jatkotyöllistymistä ajatellen.

Suonenjoella tutustuttiin Kolikkoinmäen alueeseen.

Lisäksi koulutuksessa käytiin esimerkinomaisesti läpi ympäristönhoitoon liittyviä asioita, kokeiltiin perinteisiä työtapoja mm. ikkunan kunnostamisessa, saatiin tietoa työelämässä tarvittavista taidoista ja käytiin tutustumassa edellisenä vuonna tehtyihin kohteisiin.

Koulutukset järjestettiin samaan aikaan kolmella paikkakunnalla lisalmessa, Juankoskella ja Suonenjoella. lisalmen ja Juankosken koulutuksista vastasi Savon ammatti- ja aikuisopisto. lisalmen koulutuksen hoiti käytännössä Ylä-Savon ammattiopisto. Suonenjoella koulutuksen järjestäjänä oli Sisä-Savon kansalaisopisto. Koulutukseen osallistui 65 henkilöä, heistä 58 miehiä ja 7 naisia. Heistä projektin keskeytti seitsemän henkilöä, joista kaksi sai töitä muualta.

Työntekijöille hankittiin työasut. Asujen sovitus käynnissä.

Työsuunnittelija Jari Komulainen havainnollistaa kantositeen tekemistä

Koulutuksen aikana päästiin kokeilemaan mm. ikkunan kunnostamista.

Koulutukseen osallistuneet antoivat Opal-palautteen YTY-koulutuksen päätyttyä. Palautteessa pyydettiin arvioimaan oppimisympäristöä, koulutuksen toteutusta ja sisältöä, ammattitaidon kehittymistä, työpaikoilla tapahtuvaa oppimista ja yleisarvosanaa asteikolla 1–5 (1=huonosti, 2= välttävästi, 3 = tyydyttävästi, 4 = hyvin, 5 = erinomaisesti). N on palautteen antajien määrä. Suonenjoen palautteista osa jäi kirjautumatta järjestelmään. Palautteet osoittavat, että osallistujat olivat tyytyväisiä koulutusjaksoon. Kaikkien koulutusten yleisarvosanat olivat hyviä, samoin opetuksen asiantuntemus katsottiin hyväksi. Opal-palautteet on esitetty taulukossa 3.

Todistuksia jakamassa koulutuksen vastuuopettaja Ilmo Koivisto Sisä-Savon kansalaisopistosta, projektipäällikkö Pirjo Karinen ja kansalaisopiston rehtori Kirsti Häkkinen.

Taulukko 3. Opal-palautteiden keskiarvot koulutuspaikkakunnittain.

Koulutuspaikkakunta Vastaajien määrä	keskiarvo		
	lialmi N=20	Juankoski N=21	Suonenjoki N=17
Oppimisympäristö			
Välineet, tarvikkeet, tilat ja oppimateriaali ovat vastanneet koulutuksen vaatimuksia	3,6	3,3	3,8
Opettajien ja opiskelijoiden vuorovaikutus on mielestäni sujunut	3,9	3,8	3,9
Olen saanut kouluttajalta/kouluttajilta tarvitsemaani ohjausta ja palautetta	3,7	3,5	4,0
Koulutuksen toteutus ja sisältö			
Koulutuksen tavoitteet on käyty läpi opiskelun alkuvaiheessa	3,6	3,4	3,8
Oppimistarpeeni, aikaisempi koulutus ja työkokemus on otettu huomioon henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaani laadittaessa	3,2	3,0	3,6
Henkilökohtainen opiskelusuunnitelmani on toteutunut tavoitteiden mukaisesti	3,3	2,9	3,8
Saamani oppimistehtävät ovat tukeneet oppimistavoitteiden saavuttamista	3,9	3,1	3,6
Kouluttajan/kouluttajien asiantuntemus ja ammattitaito ovat vastanneet koulutuksen vaatimuksia	4,0	3,7	4,2
Koulutuksen aikana saamani lisäohjaus esim. tukiopetus on toteutunut	3,2	3,1	3,6
Koulutus on antanut valmiudet osallistua näyttökokeisiin	3,3	3,5	3,4
Ammattitaidon kehittyminen			
Koulutus kokonaisuutena on lisännyt ammattitaitoani	3,1	3,0	3,5
Voin hyödyntää koulutuksessa oppimaani työelämässä	3,1	3,4	3,7
Työpaikoilla tapahtuva oppiminen			
Työssäoppimisen sisältö ja tavoitteet sovittiin yhteisesti opiskelijan, kouluttajan ja työnantajan kesken	3,1	3,6	3,3
Työssäoppiminen oli järjestetty työpaikalla mielestäni	3,2	3,2	3,0
Työssäoppimisen aikana työnantajalta/työpaikkaohjaajalta saamani ohjaus oli hoidettu	3,4	3,5	4,0
Työssäoppimisen aikana kouluttajalta saamani ohjaus ja tuki oli hoidettu	3,3	3,6	4,0
Työssäoppimisjakson aikana saamani työtehtävät ovat tukeneet oppimistani	3,2	3,5	3,3
Yleisarvosana			
Miten arvioit koulutuksen onnistuneen kokonaisuutena	3,3	3,6	3,9

5 Työkausi

Projektin työkausi käynnistyi toukokuussa. Koulutuksen loppuun asti suorittaneet siirtyivät työskentelämään kotikuntiin. Kunnat toimivat työnantajina vastaten heille kuuluvista velvoitteista. Projektin palkatut kahdeksan työsuunnittelijaa työskentelivät kunnissa. Heidän työalueensa muodostui useammasta kunnasta. Työsuunnittelijoiden erilaiset koulutustaustat toivat lisävoimaa työskentelyyn. Projektin sisäistä tietotaitoa voitiin hyödyntää monipuolisesti erilaista osaamista vaativissa työkohteissa.

Koulutuksen jälkeen keskeyttäneiden henkilöiden tilalle otettiin uudet henkilöt. Kaiken kaikkiaan vuonna 2009 projektiin osallistui 85 henkilöä, joista yhdeksän oli ollut mukana jo vuonna 2008. Työkauden aikana projektissa keskeytti kolme henkilöä, joista yksi keskeytti työllistymisen takia. Vuonna 2009 projektiin kertyi 10420 henkilötyöpäivää eli noin 43 henkilötyövuotta. Osallistuneiden keski-ikä oli lähes 45 vuotta. Koulutustaustaltaan he olivat suorittaneet joko perusasteen tai keskiasteen koulutuksen. Ainoastaan kolmella henkilöllä oli tätä ylempi koulutus.

Työkohteet vaihtelivat kunnittain. Kunnat osoittivat työkohteet ja huolehtivat tarvittavista materiaalikustannuksista. Työt tehtiin osana kunnan organisaatiota Pohjois-Savon ympäristökeskukseen palkattujen työsuunnittelijoiden ohjauksessa. Työkauden aikana tultiin tutuksi kuntatyönantajan kanssa ja saatiin työkokemusta monenlaisista tehtävistä. Tätä osoittaa myös se, että muutamissa kunnissa työllistettyjen työsuhteita jatkettiin kuuden kuukauden jälkeen.

Työkauden aikana hoidettiin viherympäristöjä, huollettiin leikkikenttiä ja uimarantoja, kunnostettiin rakenteita ja rakennuksia, rakennettiin mm. laitureita ja roskakatoksia ja osallistuttiin monenlaisiin avustaviin tehtäviin. Töiden jäljet näkyvät ympäristössä kunnostettuina kohteina ja ympäristön siistiytyminenä, mikä lisää kuntalaisten elinympäristön viihtyisyyttä. Seuraavassa esitellään esimerkkejä työvuoden aikana toteutetuista kohteista.

5.1 Kaavi ja Tuusniemi

Kaavilla ja Tuusniemellä projektiin osallistui kuusi henkilöä. Kaavilla neljä henkilöä teki 100 %:n työaika ja muut 85 % työaika. Tuusniemellä kaikki tekivät 85 % työaika. Työsuunnittelijana oli Emilia Christiansen, sijaisena Risto Antikainen 18.5.–31.12.2009.

”Työkausi käynnistyi ympäristöhoitotöillä. Viheralueiden ja leikkipuistojen kunnostamiset ja siistimiset talven jälkeen vaativat paljon työtä. Kesän myötä työkohteet monipuolistuivat rakennuskohteiden myötä. Porukka oli innolla mukana ja työt tulivat hyvin tehtyä. Yhteistyö muiden tahojen kanssa sujui hyvin.”

Kaavin Luotosen alueella tehtiin kunnostustöitä. Ruokahuoltokatos muutettiin puuvarastoksi. Tätä varten tehtiin seinien runkotyöt, laitettiin lattia ja uusittiin pintaverhoilu. Lisäksi rakennukseen tehtiin ovet. Samalla siivottiin Luotosen uimaranta ja alueelle tehtiin kompostikäymälä.

Puuvaraston ovea sovitetaan paikalleen.

Rakennus maalattiin kauttaaltaan.

Puuvarasto valmiina.

Työsuunnittelija Risto Antikainen kaivaa kuoppaa ilmoitustaulun pystyttämistä varten yhdessä työntekijöiden kanssa.

Ympäristön kunnostukseen liittyen siistittiin puisto-alueita ja leikkipuistoja sekä hoidettiin viheralueista eri puolilla kuntaa. Työkohteina olivat mm. Luotosen uima-ranta, urheilukentän ympäristö, torialue ja vierasvenesatama. Pienpelialueella tehtiin kunnossapitotöitä.

Lukiolla poistettiin ikkunoiden vanhat tiivisteet ja riiveet. Työ oli likaista ja hidasta. Poistamisen jälkeen ikkunat tiivistettiin uudelleen.

Ikkunatiivisteiden poistaminen oli työlästä. Ylemmän kerroksen kohdalla työ tehtiin nostolavalta.

Eloaitta sai katolle vellikellon.

Kotiseutumuseona olevan eloaitan katolle tehtiin katos vellikelloa varten. Kello asennettiin paikoilleen heinäkuussa.

Lisäksi tehtiin paljon pienempiä ja lyhytkestoisia töitä. Näistä mainittakoon entisen paloaseman julkisivun rappauksen paikkaus talven jäljiltä. Lisäksi kaadettiin lahopuita ja raivattiin vesakoita. Maarianvaaran päiväkodille tehtiin aita. Syksyn myötä pystytettiin jääkiekkokaukalon laitaelementit.

Sotaveteraanien majalle rakennettiin ulkokäymälä.

Käymälän runko tehtiin laudasta ja maalattiin punaiseksi.

Laajat viheralueet vaativat viikoittaista hoitoa.

Hoitotyön ohessa kunnostettiin nurmialueiden tienreunoja.

Ympäristön siistimisen jäljet näkyvät välittömästi.

Tuusniemellä osa työntekijöistä oli pääasiassa ulkoalueiden kunnossapidon tehtävissä.

Ulkoalulla hoidettiin viheralueita, ajettiin nurmikkoa ja huolehdittiin puistojen siivouksista. Työalueina olivat mm. rantapaviljongin ympäristö, uimaranta, Rantamyly, Kangastie, sairaalan viheralueet, asuntovaunalueet, Hojo hojon ympäristö. Uutta nurmikkoa tehtiin uimarannan alueella uusien tielinjausten pientareille.

Muita töitä olivat mm. Tuusjärven ala-asteen katon kunnostus, jossa yty-miehet olivat mukana. Lisäksi koululla kunnostettiin ikkunat ja maalattiin räystäät.

Kirkonkylän vanhan ala-asteen katto puhdistettiin ja maalattiin. Päiväkodilta purettiin aita, jota siirrettiin. Yty-miehet olivat mukana myös eläinlääkäritalon huoneistoremontin teossa.

Syksyn myötä tehtiin aurasviittoja, jotka asennettiin kaavateille. Soitun grillikodan tulisija korjauttiin. Lisäksi tehtiin polttopuita, jotka kuljetettiin laavuille ja muille kunnan leiriytymispaikoille

Aitaa kunnostetaan.

Kemppaan koulun pihalla tehtiin mittava työ leikkikenttää varten. Leikkikalusteiden kokoaminen säädösten mukaisesti vaati tarkkuutta. Lisäksi pihalle tehtiin jätekatos.

Airakselan koulun ulkorakennus siistiytyi ulkomaalauksen myötä.

5.2 Karttula, Tervo ja Vesanto

Karttulassa projektiin osallistui kaksi, Tervossa neljä ja Vesannolla kolme henkilöä. Kaikissa kunnissa tehtiin 100 % työaika. Työsuunnittelijana oli Pertti Huttunen.

”Viime vuoden yleinen työsaavutus oli erinomainen. Työntekijät olivat ahkeria ja tunnollisia. Työkohteet olivat samanlaisia kuin edellisenä vuonna. Suurin osa oli uuden rakentamista: Kattoja, aitoja, leikkikenttiä, nurmikoita ja yleisiä ympäristön hoitotöitä. Myönteistä palautetta saatiin Sourun ja Syvänniemen ympäristönhoidosta useampaan kertaan. Kemppaan koulun opettajat, oppilaat ja Syvänniemen lapsiperheet olivat todella hyvillään uudesta leikkipaikasta. Tervossa museoaitat ovat saaneet myönteistä huomiota. Vesannolla työt keskittyivät pitkälti rakennusten kunnostamisiin.”

Karttulan Kemppaan koululle suunniteltiin ja tehtiin kuusi leikkilaitetta sisältävä leikkikenttä ja 400 m pitkä 3 m leveä kivituhka päällysteinen lenkki- ja hiihto polku. Koulun alueelta ja polkureitiltä kaadettiin runsaasti puita. Lisäksi alueelle rakennettiin jätekatos.

Airakselassa maalattiin koulun ulkorakennus keitto-maalilla.

Karttulanlahden koululla avustettiin voimistelusalin ilmastointiremontissa ja maalattiin ilmastointiputket.

Viheralueiden siistimis- ja hoitotyöt työllistivät monin paikoin eri puolella kuntaa. Torin viheralueella leikkattiin pensaita ja vuorimäntyjä, laitettiin kukkalaatikot paikoilleen sekä siistittiin aluetta. Nurmikoita leikkattiin mm. Karttulan taajamassa, Syvänniemellä ja Pihkainmäessä. Nurmetuksia tehtiin Tenavatörmän päiväkodilla ja ranta-alueilla. Uimarannoilla siistittiin ympäristöjä, kunnostettiin opastauluja ja asennettiin pelastusrenkaat paikoilleen. Sourun ruukin alueella raivattiin vesakkoa ja aluetta siistittiin helpommin liikkuttavaksi. Jättibalsamikasvustoa tuhottiin Karttulan taajamassa ja Syvänniemellä.

Työntekijät avustivat Karttulan päiväkotien jätekatosten teossa. Jätekatosten suunnitelmat teki työsuunnittelija.

Syksyn myötä siistittiin puistoja, tehtiin aurausviitoja ja laitettiin ne paikoilleen

Saurun ruukin laaja alue vaatii paljon työtä. Alueella huolehdittiin kulkuväylien ja lähimpien viheraluiden hoidosta.

Pensasaidan leikkuujätteet korjataan pois työn jälkeen

Uimarantojen ilmoitustauluja kunnostettiin ja huolehdittiin tarvittavien ilmoitusten kiinnittämisestä.

Tervossa työt aloitettiin museoalueella poistamalla aittojen seiniin tehdyt piirroksot. Alueelle tehtiin portti sekä aittoihiin hyllyjä. Museoaittoihin laitettiin sähkökaapeloinnit ja piha-alue tasattiin kivituhkalla.

Aittojen sähköistämistä varten vedettiin sähkökaapelit.

Työn jälkeen kulkuväylät tasattiin ja portit tehtiin paikallista mallia mukailien.

Päiväkotien pihalla maalattiin hiekkalaatikoita ja korjattiin aitoja. Varsapuron ja Huttulanpellon leikkikentillä uusittiin turva-alustoja ja asennettiin turvamattoja sekä kunnostettiin kalusteita. Lisäksi maalattiin leikkikenttien aidat ja leikkivälineet.

Muista töistä mainittakoon uimarantojen laituriin korjaukset, tienvarsien niitot ja nurmikoiden leikkaukset. Lisäksi tehtiin raivaustöitä luontopolulla. Syksyn aikana oltiin mukana kunnallistekniikan töissä mm. tiekorjauksissa, viemäröinneissä ja lämpölaitoksen remontissa sekä tehtiin syyssiivoukset puistoissa ja tienvarsilla.

Päiväkotien piha-alueiden turvallisuutta parannettiin aitoja kunnostamalla.

Leikkivälineen alustaa työstetään turvamaton laittamista varten.

Vesannolla oltiin mukana Metsolan kattoremontin teossa. Kaksikerroksisen suurehkon puurakenteisen omakotitalon huopakate muutettiin peltikatteeksi. Lisäksi kuisti kunnostettiin kengittämällä. Rantatiellä korjattiin rivitalon katto. Vanhat pellit purettiin, asennettiin aluskate ja uudet ruoteet, jonka jälkeen vanha peltikate asennettiin takaisin. Yläpohjaan laitettiin lisäeristeeksi puhallusvilla ja tehtiin kävelysilta. Lisäksi rivitalon sisäpihalle tehtiin katetut oleskelutilat ja pihalle tehtiin puuliiteri. Kattotöissä oli mukana työnjohdosta vastannut kunnan kirvesmies.

Kattojen kunnostaminen vaatii kunnan telinerakenteet työskentelyä varten.

Yksi työntekijä remontoi kunnan vuokra-asuntoa. Hän maalasi sisäseinät, kunnosti saunan, asensi lattialaminaatit ja listoitti. Myös Niinivedenpäässä tehtiin rivitalon huoneistoremontti.

Kunnantalon ulkoseinien maalaus tehtiin loppuun edelliseltä vuodelta. Samalla uusittiin 30 ikkunaa, vuorilaudat, listoitukset ja vesipellit.

Leikkikentälle tehtiin puuaitaa noin 300 metrin verran. Aita tehtiin lämpökäsitellystä puutavarasta. Työtä varten tarvittiin 2300 kpl päistä pyöristettyjä aitalautoja. Aitaan tuli lisäksi kolme porttia.

Muista töistä mainittakoon kaavateiden korjauksien aputyöt. Kalasataman asfaltoinnin yhteydessä tehtiin lämmöneristystyöt ja asennettiin verkkoaita. Lisäksi siistittiin puistoja ja ympäristöjä.

Hiekkavarastoon (7 m x 10 m) tehtiin pylväistä, painekyllästetystä puutavarasta ja vanerista 2,4 m:n korkuinen maanpaineseinä.

Huoneistoremontti valmistumassa.

*Leikkipuiston ympärille tehtiin aita. Työn jälkeä tarkastele-
massa kunnan insinööri Juha
Soininen (keskellä) ja työsuun-
nittelija Pertti Huttunen.*

Kunnantalon julkisivu maalaus loppusuoralla.

Hiekkavaraston maanpaineseinän viimeistelytyöt meneillään.

5.3 Rautavaara ja Sonkajärvi

Rautavaaralla projektiin osallistui viisi ja Sonkajärvellä kuusi henkilöä. Molemmissa kunnissa tehtiin 85 % työaika. Sonkajärvellä neljä henkilöä oli töissä joulukuuhun. Työsuunnittelijana oli Seppo Keränen.

”Mennyt työkausi 2009 oli onnistunut sekä työn tavoitteiden että suoritusten osalta. Työkaudella olevat kohteet olivat erittäin haastavia ja monipuolisia. Työtehtävät vaihtelivat rakentamisesta ympäristönhoitoon.

YTY- työntekijät olivat motivoituneita, ahkeria ja tunnollisia – luvattomia poissaoloja ei esiintynyt. Kuntien suhtautuminen Ytyn toimintaan on ollut myönteistä. Luottamuksen osoitus omaan toimintaani näkyy siinä, että olen saanut vapaasti toteuttaa annetut työkohteet annetuissa rajoissa. Siitä suuret kiitokset kuntien teknisen puolen veittäjille. Myös yhteistyö työvoimatoimiston kanssa on ollut saumatonta, joten kiitos kaikille yhteistyökumppaneille jotka ovat myötävaikuttaneet tulosten saavuttamisessa.”

Rautavaaralla oli kaksi pääkohdetta, joihin käytettiin runsaasti työpanosta. Toinen oli ns. Nimismiehen talo, jossa uusittiin osittain vuori- ja seinälautoja, poistettiin vanhaa maalia ja maalattiin ulkoverhous uudelleen. Lisäksi toisen sisäänkäynnin portaat korjattiin ja lisättiin uusi kaide.

Metsäkartanolla tehtiin uusi kiinteä laiturisaunaran-taan. Aluksi salvettiin maalla käytetyistä pylväistä pari arkkua ja sovitettiin kannatinhirsret paikoilleen.

Nimismiehen talon ulkoverhouksen yksityiskohdat tulivat hyvin esille maalauksen jälkeen.

Sen jälkeen valmiit hirsarkkut siirrettiin veteen, jossa ne asetettiin paikoilleen ja täytettiin kivillä. Tämän jälkeen laiturille rakennettiin kansi ja toiselle reunalle kaide. Kartanolla tervattiin myös grillikota ja kunnostettiin muutama päärakennuksen ovi.

Ympäristön kunnostamiseen liittyen kaadettiin puita ja tehtiin asfalttipaikkauksia.

Hirsarkkuisen laiturin teossa päästiin kokeilemaan hirsityötaitoja käytännössä. Alustavat työt tehtiin mitoituksineen ja salvoksineen maalla.

Saarelan uimarannan laituri laitettiin kesäksi paikoilleen. Yty-miehet olivat sukeltajan apuna rannan tarkastamisessa. Kesän aika huolehdittiin uimarantojen polttopuu- ja jätehuollosta.

Palojoelle tehtiin patikkareitille uusi silta. Tarvittavat kannatinhirret tehtiin paikan päällä kaadetuista puista ja entisen sillan kansipuut käytettiin uudelleen.

Muita töitä olivat mm. varastolla siivous ja järjestelytyöt sekä pilkekoneen maalaus ja polttopuiden teko.

Hirsipinta suojattiin tervaamalla.

Urheilukentällä korjattiin rata-alueen reunusta.

Palojoen patikkareitin uusi silta.

Laiturin rakenteiden paikalleen laittamisessa tarvittiin koneapua.

Aitaelementit valmistettiin varastolla.

Kangaslammmin ulkoilureitin sillan kansi uusittiin.

Eukonkannon MM-kisoissa tarvittavat laavut tehtiin monikäyttöisyyden periaatteella. Laavut ovat siirrettävissä tarpeen mukaan sopiviin paikkoihin.

Sonkajärvellä Sukevanjärven kunnostukseen liit-
tyen raivattiin ja kaadettiin puustoa niin laskeutus-
altaiden kuin pengerryksen tieltä. Samoin Pikku-
Siikalammien kunnostuksen yhteydessä kaadettiin
puustoa ruoppauksen tieltä.

Kangaslammelle valmistettiin aitaelementit tukikoh-
dalla sisätiloissa, jossa laudat pohjamaalattiin. Ele-
menttejä varten valmistettiin muotti, jonka avulla ne
koottiin ja naulattiin kasaan. Aita pystytettiin metalli-
jalcojen avulla. Muutama jalka kiinnitettiin valamalla
pysymisen varmistamiseksi. Yhteen elementtiin teh-
tiin portti jälkepäin.

Eukonkannon MM-kisoihin valmistettiin Rosvo-
Ronkaesen leirin aitaelementtejä ja laavuja. Leiri
pystytettiin tapahtuman ajaksi, jonka jälkeen raken-
teet vietiin takaisin varikolle. Myöhemmin syksyllä
laavuja kunnostettiin mm. uusimalla vanerikatot lau-
takatoiksi ja laittamalla laavuihin lattiat.

Kunnantalon roskakatos siirrettiin uuteen paikkaan.

Kunnantalon jätekatoksen paikkaa muutettiin pihassa toiseen suuntaan.

Tukikohdalla sahattiin kenttäsirkkelillä lautoja ja tehtiin polttopuita retkireittien tauko- paikoille.

Susi-Kervisen siltaa kunnostettiin Volokin polun reitillä.

Puita kaadettiin mm. Urheilutien varrelta, Kangas- lammilla, Matkahuollon parkkipaikan laajennuksen tieltä, Virastotalolta, Nallemuurin päiväkodilta sekä Sukevalla Notkotien katutyömaalta ja viemäriinjalta. Maiseman raivausta tehtiin Mustanjokivarressa. Tukikohdalla kunnostettiin pensasaitaa ja tehtiin runsaasti halkoja. Kenttäsirkkelillä sahattiin kaade- tuista puista lautoja ja lankkuja, joita käytettiin kun- nostustöissä.

Reittejä ja polkuja kunnostettiin monin paikoin. Vo- lokin polulla uusittiin Susi-Kervisen silta ja Kangas- lammilla korjattiin ulkoilureitin sillan kansi. Pitkos- puutarpeita vietiin Uuranlahdelle ja Uuranholille.

Ympäristöä siistittiin uimarantojen ja urheilukentän ympäristöissä. Jättiputkia torjuttiin kirkonkylällä ja Sukevalla. Keväällä tarkastettiin leikkikenttien kunto. Kesällä uusittiin ja kunnostettiin Nallemuurin päivä- kodin leikkivälineitä. Uuden jäähallin rakentamisen alta poistettiin vanha kaukalo, valot, verkkoaita ja muut rakenteet, jotka varastoitii kunnan tukikoh- dalle. Syksyllä tehtiin aurausviittoa ja ne asennettiin taajaman katujen varsille.

Pitkospuuta kunnostettiin monin paikoin.

Proomulaiva lina-
hytin katto kunnostettiin.
Proomun alaosa huolto-
tervattiin.

Leikkikenttävälineet koottiin valmistajien ohjeiden mukaan
valmiiksi varikolla. Valmiit välineet pystytettiin leikkikentille.

Uusi jätekatos rivitalon pihalla.

5.4 Leppävirta

Leppävirralla projektiin osallistui kuusi henkilöä, joista yksi oli ollut mukana edellisenä vuonna. Leppävirralla tehtiin 85 % työaika. Työsuunnittelijana oli Jari Komulainen.

"Mennyt työkausi 2009 meni suunnitelman mukaisesti. Työntekijät olivat motivoituneita ja ahkeria. Työkohteet olivat haastavia ja monipuolisia. Vakavia tapaturmia ei sattunut, mitä nyt pikku kolhuja ja haavoja. Sairauslomapäiviä oli vain muutamia. TE- toimiston, kunnan henkilöstön ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa yhteistyö sujui mutkattomasti, kuten edellisinä vuosinakin. Kuntalaisilta on tullut myönteistä palautetta, kun

pusikot on siistitty ja muutenkin maisemakuva on parantunut. Ollaan tehty töitä, jotka olisi todennäköisesti jäänyt tekemättä ilman YTY-projektia ja sen työntekijöitä. Isoin kohde ajallisesti oli Kurjalankoulun kunnostus. On ollut mukava olla töissä, vaikka on joskus ollut kiirettäkin. Kaikki päivät on ollut erilaisia ja joskus aika haastavia. Työnantaja on tukenut ja neuvonut tarvittaessa."

Konnuksen kanava-alueella huollettiin maalla olevia lina- ja Sanelmalaivoja. lina-laivassa korjattiin hytin katto. Lisäksi laivat tervattiin. Laivojen ja mökkien ympäristöissä tehtiin raivaustöitä ja ranta-aluetta siistittiin.

Kouluilla tehtiin kunnostustöitä. Sorsakosken koulun sisäseinät maalattiin ja työ tehtiin siten, että koulutyö ei häiriintynyt. Tästä syystä työtä tehtiin myös koulupäivien jälkeen. Lisäksi koulun alakerrassa tehtiin siivous- ja huoltotöitä. Kurjalan koululla saatiin maalaus ja kunnostustyöt valmiiksi. Lukiolla maalattiin huoltorakennus.

Mansikkaharjun leirintäalueella kunnostettiin mökkien kattoja. Kuuden mökin kattohuovat uusittiin ja

Koulun sisätiloja kunnostettiin Sorsakoskella.

Rivitalojen asuntojen välisiä aitoja kunnostettiin ja maalattiin.

Kurjalan koululla tehtiin ulkomaalaustöitä.

Viheralueiden ja puistoalueiden siistiminen näkyvästi ympäristössä

Maalaustöitä riitti eri puolilla kuntaa.

Pitkospuita uusittiin Paajalanmäellä.

Tuulimyllyn kunnostustyöt Haalanmäellä aloitettiin. Mylly tuettiin kengitystä varten.

lisäksi alueella tehtiin raivaustöitä. Verrantien rivitalojen pihassa maalattiin kaksi varastorakennusta. Ennen maalausta rakennuksista pestiin pois mm. seinäkirjoituksia.

Linja-autoasemalla korjattiin jätekatos ja lisäksi rakennettiin useita jätekatoksia. Lossintielle siirrettiin jätekatos, joka kunnostettiin ja maalattiin.

Leikkikentillä korjattiin leikkivälineitä ja kasattiin uusia. Lisäksi leikkikentille kiinnitettiin opastauluja. Oravikosken leikkikentän ympärille tehtiin aita.

Mustinmäessä sijaitsevan Orinoron rotkon alueella korjattiin portaita sekä tehtiin käymälä.

Paajalanmäen alueella uusittiin pitkospuita ja Härkäjärven laavulla tehtiin polttopuita tuulenkaadoista.

Puiden raivauksia tehtiin kirkonkylän alueella sekä Sorsakoskella ja Oravikoskella.

Muista töistä mainittakoon piha-aitojen teot kiinteistöjen pihalle ja ikkunoiden kunnostukset useissa kohteissa. Lisäksi tehtiin kiinteistöjen huolto- ja korjaustöitä sekä kattosiltojen asennuksia.

Haalanmäen tuulimyllyn kunnostustyöt aloitettiin. Tuulimyllyn katto kunnostettiin. Muilta osin kunnostustyöt jatkuvat vuonna 2010.

Puistolan päiväkodin aitta korotettiin alkuperäiseen korkeuteensa alahirsiä lisäämällä. Työn valmistuttua rakennus maalattiin keittomaalilla ja piha-alue siistittiin.

Ranta-alueella oleva huonokuntoinen kävelysilta korvattiin uudella.

5.5 Kiuruvesi ja Vieremä

Kiuruvedellä projektiin osallistui kuusi ja Vieremällä kolme henkilöä. Kiuruvedellä kolmen henkilön työkausi jatkui vuoden loppuun saakka. Kiuruvedellä 5 henkilöä teki 85 % työaikaa ja yksi henkilö 100% työaikaa. Vieremällä tehtiin 85 % työaikaa. Työnsuunnittelijana oli Risto Nevalainen.

”Mennyt työkausi 2009 oli onnistunut sekä työn tavoitteiden että suoritusten osalta. Työkaudella olevat kohteet olivat erittäin haastavia ja monipuolisia. Työtehtävät vaihtelivat rakentamisesta ympäristönhoitoon. Kiuruvedellä pääkohde oli Puistolan aittarakennuksen korjaaminen, joka saatiin valmiiksi kesän aikana. Rakennukseen laitettiin neljä kierrosta uusia hirssiä, joten rakennus nousi noin metrin ylöspäin. Lisäksi valmistui puhdistamon kävelysilta, grillikatos sekä useita pienempiä rakentamiskohteita.”

Vieremällä keskityttiin pääasiassa ympäristönhoitollisiin töihin hyötyjätepisteessä ja murenusjokivarressa. Työntekijöistä yhtenä mielenkiintoisimpana työnä oli pärekaton valmistaminen aittarakennukseen. Pärepuiden hankinta suoritettiin edellisenä talvena ja päreet valmistettiin itse omalla pärehöylällä. Höylätyt päreet asennettiin kattolappeisiin museoviraston ohjekortin mukaan.

Kiuruveden ja Vieremän työntekijät olivat motivoituneita ja ahkeria työkohteissaan, joten suurin kiitos kohdentuu heille. Kuntien suhtautuminen Ytyn toimintaan on ollut myönteistä. Heiltä saadut resurssit ovat edesauttaneet tehtävien loppuun saattamisessa. Myös yhteistyö työvoimatoimiston kanssa on ollut saumatonta, joten kiitos kaikille yhteistyökumppaneille jotka ovat myötävaikuttaneet tulosten saavuttamisessa.”

Päreitä valmistettiin alusta alkaen. Kaadetut puut kuorittiin ja pätkittiin sopivan mittaisiksi pölkkyiksi. Pölkkyt kasteltiin ennen päreiksi höyläämistä.

Uusi grillikatos valmiina.

Leikkikentän ympärille tehtiin uusi aita

Suurin yksittäinen työkohte Kiuruvedellä oli Puitolan aittarakennuksen kunnostaminen. Rakennuksessa vaihdettiin alimmat hirsikerrat ja perustukset tehtiin uudelleen. Seinät tuettiin följareilla ja sisätiloihin tehtiin lattiat. Lopuksi rakennus maalattiin punaisella keittomaalilla. Piha-alue ja ympäristö muotoiltiin ja siistittiin. Valmis rakennus luovutettiin päiväkodin käyttöön.

Museoalueelle valmisteltiin päreitä tulevia kunnostamisia varten. Pärepuut sahattiin sopivan mittaisista mäntytyukeista. Puut kasteltiin ennen höyläämistä. Tukkien toinen pää kastettiin maaliin, jotta päreiden laitto jatkossa on helpompaa.

Ympäristön kunnostamiseen liittyen siistittiin viheralueita ja kerättiin raivausjätteitä. Virranrannalle pystytettiin mainoskyltti, joka maalattiin.

Sammalpuiston ympärille tehtiin aita. Samoin Metsäkoululla korjattiin aita uusilla aitaelementeillä.

Asematien leikkikentän ympärillä oleva aita korjattiin ja purettiin vanhat leikkivälineet. Uusia leikkivälineitä varten tehtiin pohjat. Lisäksi leikkikentillä korjattiin ja maalattiin leikkivälineitä.

Puhdistamon lähellä oleva vanha kävelysilta korvattiin uudella. Uutta siltaa varten tehtiin uudet tukirakenteet maapenkkaan.

Pihlajakodin pihalle tehtiin grillikatos. Katosta varten jouduttiin tekemään pohjatyöt. Samalla tehtiin pihatiet kuntoon.

Vieremän museomäellä korjattiin aittarakennuksen pärekatto. Päreiden tekoa varten puut sahattiin sopivan mittaisiksi pölkyiksi ja kasteltiin. Kostuneista pölkyistä höylättiin päreitä. Ennen höyläämistä pölkyjen toinen pää kastettiin maaliin, jotta päreiden asentamisen yhteydessä ei enää tarvitse katsoa päreen oikeaa suuntaa. Höyläyksen jälkeen päreet laitettiin nippuihin odottamaan kattotyön alkua. Aitan pärekatto uusittiin koko katon alalta.

Suurialaisia puuston raivaustöitä tehtiin Murennusjoen varrella. Aarnikotkanpolku tarkastettiin ja siistittiin tarvittavista kohdista.

Aitan vanha pärekatto oli tullut jo tiensä päähän. Vanhat päreet poistettiin uuden alta. Katolle tehtiin uudet ruoteet, joiden päälle tehtiin uusi pärekatto kolmikerroksisena.

Salahmin ruukin alueella korjattiin koneen kaatama aita. Alueelta purettiin myös vaakahormi alueella liikkujien turvallisuuden takia.

Kunnan taajaman alueella siistittiin ulkoilualueita. Yrjölän mutkassa tehtiin raivaustöitä. Samoin tehtiin raivaustöitä ja kaadettiin puita ongelmajätetepisteen alueella. Lisäksi tehtiin aurausviitoja ja ne pystytettiin teiden varsille syksyn aikana.

Jokivarren maisemaa avattiin poistamalla vesakkoa

5.6 Juankoski, Nilsinä ja Siilinjärvi

Juankoskella projektiin osallistui kuusi, Nilsinässä neljä ja Siilinjärvellä neljä henkilöä. Työkauden alettua Juankoskelle palkattiin kuitenkin uusia työntekijöitä siten, että kokonaisvahvuus oli kesälle tullessa kuusi työntekijää. Nilsinään palkatuista henkilöistä kaksi oli mukana jo edellisellä vuonna ja Siilinjärvellä yksi henkilö. Juankoskella ja Nilsinässä tehtiin 85% ja Siilinjärvellä 100 % työaika. Työsuunnittelijana oli Juha Rajahalme.

”Näissä kunnissa eniten työtä on teettänyt ympäristön raivaus- ja hoitotyöt sekä huolto- ja korjaustyöt mm. leikkikentillä ja kouluilla. Ympäristön raivaustyöt onkin koettu hyvin tarpeellisiksi, onhan maisemien pusikoituminen kasvava ongelma myös kuntakeskuksissa. Kuntien omien resurssien pienentyessä yty-projektin tarjoama työpanos on ollut tärkeä apu alueiden kunnossapidossa.”

Juankoskella yökausi aloitettiin ympäristön siistimistöillä, mm. leikkikentät ja uimaranta-alueet haravoitiin ja raivattiin vesakoita. Torin alue siistittiin kesäkauden aikana viikottain. Kaupungintalon edustalla olevia penkkejä ja pihakiveystä kunnostettiin, kukkalaatikoita uusittiin ym. huoltotöitä.

Kesäkuun alussa aloitti vielä kaksi työntekijää ja he työskentelivät pääasiassa liikuntapaikkojen kunnossapidon tehtävissä. He huolsivat ja uusivat aitoja ja uimakoppeja. Liikuntapaikoille uusittiin käymälä-

Ruukin alueen vihertyöt työllistivät koko kesän.

rakennuksia ja varastotiloja. Syksyllä laitettiin jääkiekkokaukalo talvikuntoon ja hiihtoladuilta raivattiin vesakoita.

Nurmialueiden hoito ja vesakoiden raivaus työllistivät kunta-taajaman lisäksi Säyneisissä ja Muuruvedellä. Muuruveden osalta työt keskittyivät vesakoiden poistoon, Säyneisen taajaman alueella työt keskittyivät ruukinrannan alueelle. Kaupungin omien alueiden lisäksi huolehdittiin osittain Juankosken ruukkialueen puistoaluista. Myrskyn kaatamia ja muuten huonokuntoisia puita on poistettu runsaasti taajama-alueelta.

Tieturvallisuuteen liittyen avattiin risteysalueita ja tieliittymiä kasvillisuudesta näkyvyyden parantamiseksi mm. koulujen läheisyydessä ja Juankosken taajaman pääkatujen varsilla.

Syksyn aikana pystytettiin aurasviitoja ja asennettiin liikennemerkkejä paikoilleen sekä jatkettiin raivauksia. Juankosken ruukin alueella on kunnostettu myös rakennusten ikkunoita ja uusittu rakennusten portaikkoja.

Kevyen liikenteen väylän näkyvyys lisääntyi vesakon poiston jälkeen.

Soittokuntatalolla uusittiin portaikko.

Pikonniemen alueelta poistettiin puustoa.

Ikkunoiden kunnostaminen tehtiin sisätiloissa, jonka jälkeen ne asennettiin paikoilleen

Nurmialueiden pitäminen siistinä vaatii jatkuvaa huolenpitoa.

Puiden poistaminen ja katualueiden siistimiset kuuluivat työtehtäviin.

Louhosareenan järjestely- ja siistimistyöt työllistivät erityisesti alkukesästä.

Jättiputkikasvustoa poistettiin.

Kuvat Erik Korhonen.

Työskentelyä jäteasemalla.

Vesakon poistoa liittymän kohdalla

Uusi leikkikenttä saa kalusteensa.

Nilsissä työt aloitettiin Louhosareenan järjestelytoilla. Areenan näyttämöltä purettiin vanhoja lavasteita ja tilalle rakennettiin uusia. Katsomon penkkejä siirreltiin useaan otteeseen kesän eri näytöksiä varten.

Kesän aikana on tehty pienimuotoisia korjaus- ja rakennustöitä kunnan alueella, kuten aitojen rakentamista kouluille. Koulujen kesälomien aikana on tehty kunnan kirvesmiesten mukana avustavia remonttitoita koulujen tiloissa, mm. maalausta ja kalusteiden järjestelyä. Louhosareenan työt ovat työllistäneet myös kesän aikana paljon.

Kesällä ennätettiin myös lyhyelle kesälomalle. Lomien jälkeen on oltu mm. metsurin töissä, rai-vattavana on ollut mm. uuden leikkikentän pohja. Jäteaseman päivystys maanantaisin on kuulunut yty-miesten työnkuvaan. Yksi ”ytyläinen” on sijoit-tunut virastotalolle talonmiehen tehtäviin tuuraten kesälomalaisia. Myös nurmikon leikkuut ja erilaiset istutustyöt ovat työllistäneet kesän aikana.

Syksyllä rakennettiin leikkikentän pohjaa sekä koot-tiin leikkikenttäkalusteita. Yhden henkilön osalta ta-lonmiehen tuuraajan pesti jatkui pidemmälle syksyyn.

Vesakon poiston jälkeen maisema muuttuu avoimemmaksi.

Siilinjärvellä työt alkoivat kahden työntekijän osalta Leppäkaarten päiväkodin leikkialueen rakennustyöissä. Alueelle koottiin uusia leikkikalusteita sekä järjesteltiin vanhoja kalusteita uusiin paikkoihin. Alueelle rakennettiin myös uusi leikkimökki.

Puistopuolelle sijoittuneet työntekijät aloittivat työkauden raivaustyöllä, vesakon raivauksen lisäksi huolehdittiin mm. venerantojen niittämisestä. Kesän

ja syksyn aikana puistopuolen kaksi työntekijää jatkoivat raivaustyötä, osan ajasta he olivat myös rakentamassa leikkipuistojen aitoja.

Teknisen puolen kaksi yty-miestä avustivat kunnan kirvesmiehiä koulujen ja virastotalon remontissa. Kesän aikana motocross -radalle rakennettiin uudet katsomon penkit, syksyllä varastolle rakennettiin vielä uusi jätekatos.

Päiväkodin piha sai uudet leikkivälineet. Samalla tehtiin alueelle aita ja portaat

Projektsihteeri Mervi Kuvaja ja projektipäällikkö Pirjo Karinen kyselemässä työntekijöiden kuulumisia.

Motocross-radan katsomon penkit uusittiin.

5.7 Rautalampi ja Suonenjoki

Rautalammilla projektiin osallistui seitsemän ja Suonenjoella viisi henkilöä. Kolmen henkilön työsuhteet jatkuivat vuoden loppuun saakka. Suonenjoella kaksi henkilöä oli ollut mukana projektissa jo edellisellä vuonna. Yhden henkilön työsuhde jatkui vuoden 2010 puolelle. Rautalammilla tehtiin 100 % ja Suonenjoella tehtiin 85 % työaika. Työsuunnittelijana oli Timo Talja.

”Suonenjoen ja Rautalammin Yty-töihin 2009 valitut henkilöt olivat motivoituneita ja aktiivisia toimijoita työkohteissa. Motivoituneiden tekijöiden kanssa oli ilo tehdä erilaisia kuntien osoittamia töitä, jotka olivat haasteellisia ja palkitsivat myös tekijänsä ulkopuolisten kiitoksilla. Hyvä yhteistyöhenki kunnissa ja heidän myönteinen suh-

tautuminen yty-töitä / tekijöitä kohtaan on myös kiitoksen arvoinen. Oman kiitoksensa ansaitsee myös kaikki toiminnassa mukana olleet sidosryhmät. Työn teko oli helppoa kun yhteistyö ja taustat toimivat hyvin, paljon saatiin valmista kaikkien isojen ja pienten kuntalaisten yhteiseksi iloksi.”

Rautalammilla kunnostettiin urheilukentän pukeutumis- ja varastorakennus. Rakennuksen päätyyn tehtiin wc-tilat. Lopulta rakennus verhoiltiin ja maalattiin.

Matti Lohen koulun pihaan tehtiin pyöräkatos. Lisäksi pensasistutusten suojaksi tehtiin kevyet naruaidat.

Peuran museon viereisessä ns. alatalossa tehtiin ulkomaalaustöitä.

Urheilukentän pukeutumis- ja varastorakennuksen ulkoasu kohentui julkisivun maalausten myötä.

Matti Lohen koulun pihatöiden päätteeksi tehtiin uudet pyöräkatokset

Kerkonkosken koululle on pystytetty Lapsetin kiipeilyteline ja parannettu keinujen putoamisalustaa. Kirkonkylän päiväkoteihin on tehty puiset lehtikompostointilaatikat ja niiden alustat sekä ryhmäpäiväkodille pystytetty kiipeilyteline.

Uusi kiipeilyteline pystytettiin Kerkonkosken koululle.

Peuran museon ns. alatalo ennen maalausta.

Latsinmäen hiihtokeskuksella maalattiin kuuluttajien koppi ulkoa ja asennettiin uusi peltikate. Jääkiekkokaukaloiden laitojen vanerit purettiin, urheiluseura asensi uudet vanerit talkootyönä. Kerkonkosken uimarannalle tehtiin käymälä.

Lisäksi siistittiin viheralueita ja kunnostettiin matonesupaikkoja ja venelaitureita. Yksi työntekijä on vastannut kunnan kukkaistutusten ja viheralueiden hoidosta muiden töiden ohessa.

Suonenjoen Lintharjulla jatkettiin luontopolun ja ulkoreittien opasteiden tekoa.

Opastaulujen tekstit päivitettiin ja uudet kartat reitistä valmistuivat tulostamista ja laminointia varten. Eläinhautausmaalle tehtiin hiekkasuojia.

Kolikkoinmäellä maalattiin museon piharakennus keittomaalilla. Maali keitettiin koulutusjakson ja yleisötapahtuman yhteydessä.

Kaupungin varikolla kunnostettiin varaston ulkoverhous sekä kaupungin omistama siirrettävä esiintymislava.

Lisäksi tehtiin kaksi leikkimökkiä, tarkastettiin leikkikenttien välineet, matonesupaikat, jokivarren luontopolku ja uimapaikat sekä hoidettiin lukuisia viheralueita.

Uusi ulkoilureitin opastaulu paikallaan.

Kolikoinmäen varistorakennus maalattiin keittomaalilla.

Varaston ulkoverhous kunnostettiin.

Työntekijät huolehtivat leikkikenttien siisteydestä ja tekevät mm. leikkimökin.

5.8 Iisalmi ja Pielavesi

Iisalmen työntekijävahvuus oli kuusi ja Pielaveden kolme henkilöä. Iisalmessa tehtiin 85 % ja Pielavedellä 100 % työaika. Iisalmessa kuuden henkilön työsuhteita jatkettiin vuoden loppuun saakka. Työsuunnittelijana oli Veli Ylönen.

”Kunnissa oli paljon erilaisia työkohteita ja työsuunnittelijan täytyikin laittaa työt kiireellisyysjärjestykseen kuntien toiveiden mukaisesti. Pielaveden keskustan alueella tehdyt viheralueiden ja tienvarsien siistimiset saivat paljonmyönteistä palautetta kuntalaisilta. Iisalmessa oli useampi työntekijä ja se mahdollisti useamman pienporukan muodostamista. Näin pystyttiin tekemään samaan aikaan erilaisia työkohteita. Työntekijöiden opastaminen ja työkohteiden priorisointi ovat vaatineet suunnitelmallisuutta ajankäytön suhteen.

Työntekijät ovat suhtautuneet hyvin annettuihin työtehtäviin ja yhteistyö kuntien kanssa on ollut mutkatont.”

Iisalmessa jatkuivat Mäntylän talon kunnostamistyöt. Rakennuksesta jouduttiin poistamaan suunniteltua enemmän lahonneita hirsikertoja. Edellisenä vuonna saatiin rakennuksen perusta kivettyä uudelleen. Kengitystä varten kaadettiin puut edellisenä syksynä ja hirsien veistoon päästiin heti työkauden alussa. Syksyn myötä rakennuksen seinät saatiin paikoilleen. Katon kunnostaminen ja ulkuvuorauksen teko siirtyivät vuodelle 2010.

Yty-miesten voimin purettiin autiotalo Antinkujalta. Purkaminen aloitettiin rakennuksen sisäpuolelta poistamalla levytykset ja pahvitukset sekä yläpohja. Purkujätteet lajiteltiin työmaalla poisvientiä varten.

Ulkoilureittejä kunnostettiin eri puolella kaupunkia. Raivaustarvetta ja reittimerkintöjen uusimista oli monin paikoin. Sikokallion reitillä kunnostettiin ja uusittiin pitkospuita ja siltojen kansia. Koljonvirralla tehtiin leirintäalueelle menevä silta, raivattiin reittiä ja siistittiin lintutornin ympäristöä. Yty-miehet ovat huolehtineet nuotiopaikkojen polttopuuhuollosta.

Mäntylän kunnostustyössä tarvittavat hirret viimeisteltiin paikan päällä. Rakennuksen kivijalka tehtiin uudelleen. Kivijalan valmistumisen jälkeen saatiin kengitystyö tehtyä loppuun.

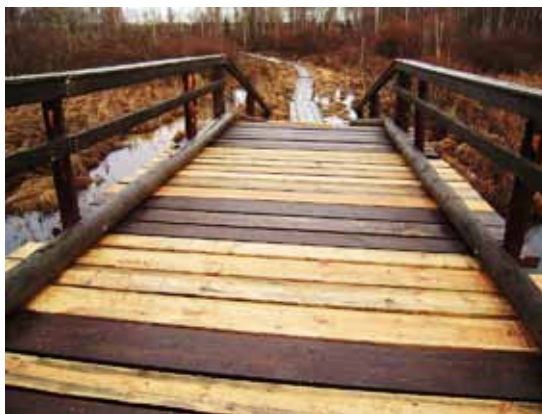
Työkausi alkoi rakennusten purkutöillä. Purkujätteet lajiteltiin paikan päällä.

Luvattomia jäte- ja romukasoja poistettiin maastosta.

Maisemaa avattiin ja viheralueita hoidettiin monin paikoin.

Tervalammelle vievän tien varresta poistettiin puustoa.

Sikokallin reitillä kunnostettiin siltoja ja pitkospuita.

Pielavedellä tehtiin paljon viheralueiden siistimisiä ja pusikoiden raivausta. Pääteiden ympäristöt siistiytivät. Puistoista ja poluilta poistettiin vesakkoa, kaadettiin puita ja siistittiin alueita.

Vanhainkodin sisäpihalta purettiin vanha pihalaatoitus. Pohja tasattiin ja viemäroitiin, jonka jälkeen alue laatoitettiin uudelleen käyttämällä entisiä laattoja. Ennen asentamista laatat puhdistettiin.

Pihalaatoituksen tekoa. Kaivon ympäristön viimeistely on tarkkaa työtä.

Ympäristön kunnostamisen jäljet näkyivät selvästi ympäristössä. Viheralueiden hoitamisen lisäksi siistittiin ja kunnostettiin teiden piennaralueita.

6 Viestintä, verkostoituminen ja osallistumiset

Projektin tunnettuutta on vahvistettu työsuunnittelijoille ja työntekijöille hankituilla työasuilla. Asuihin on painettu Euroopan Sosiaalirahaston ja Vipuvoimaa EU:lta -tunnukset sekä projektin nimi. Lisäksi suurempien ja pitempiaikaisten työkohteiden yhteyteen on kiinnitetty infotaulut, joissa on kerrottu työn liittyvän projektin toimenpiteisiin. Vuoden 2008 toimintaraporttia painettiin 500 kpl ja sitä on jaettu projektin yhteistyötahoille, projektiin osallistuneille ja muille asiasta kiinnostuneille.

Projekti järjesti yhteistyössä Pohjois-Savon ympäristökeskuksen alueiden käytön osaston kanssa toukokuussa perinnerakentamisen päivän Toivalan metsäkoululla. Tilaisuudessa työsuunnittelija Timo Talja esitteli projektia. Lisäksi projektihenkilöstöä ja ytyläisiä oli avustamassa työnäytöksissä ja mm. keittomaalin valmistuksessa.

Projekti on saanut mukavasti palstatilaa lehdistössä. Vuoden aikana on projektia esitelty 14 jutussa yhteensä 10863 palstamillimetrin verran. Projektin omilla verkkosivuilla, www.ymparisto.fi/psa/yty, on seurattu projektin toteutumista. Sivujen päivityksistä vastaavat projektisihteeri ja projektipäällikkö. Osa kunnista on linkittänyt projektin kotisivut omille sivuilleen.

Projekti on tehnyt yhteistyötä Keski-Suomen alueella toimivan Laatu perinnerakentamiseen Lape-projektin kanssa. Projektit tapasivat alkukeväästä Viitasaarella. Tapaamisessa projektit esittelivät toimintaansa ja pohtivat yhteisesti projektien tavoitteita. Syyskuussa projektit tekivät yhteisen matkan Pohjois-Pohjanmaalle. Tapaamisessa hankkeet esittelivät omia toiminta-ajatuksiaan ja toimintatapojaan. Lisäksi pohdittiin yhdessä uusia ratkaisumalleja jatkotyöllistymisen ja koulutusmahdollisuuksien löytämiseen. Matkalla tutustuttiin Kärsämäen paanukirkkoon, Liminganlahden lintutorneihin ja

Perinnerakentamispäivän osanottajat saivat tietoa perinteisistä työtavoista ja kunnostamisen periaatteista.

Asiasta kiinnostuneet pääsivät tutustumaan keittomaalin valmistukseen Suomenjoella Sisä-Savon kansalaisopiston järjestämässä tilaisuudessa. Mukana maalinkeitossa oli kaksi ytyläistä.

Kuva Ilmo Koivisto

Pohjois-Savon YTY ja LAPE –projektien henkilöstö tapasivat Viitasaarella.

Hailuodossa toteutettavaan Virkistystä ja vapaa-aikaa Marjaniemessä -hankkeeseen. Hanketta esitteli Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen erikoissuunnittelija Arto Hirvonen. Lisäksi Hailuodon alue-arkkitehti Pekka Elomaa kertoi Hailuodon Marjaniemen alueen kaavoitusasioista. Tutustumiskohteissa kiinnitettiin huomiota erilaisten rakennustekniikoiden ja rakennusmateriaalien käyttöön sekä virkistys- ja luontorakenteiden toteutusmalleihin.

Projektihenkilöstö on osallistunut työssä tarvittavien korttien koulutuksiin ja muihin tapahtumiin. Kuopion työ- ja elinkeinotoimiston edustaja esitteli helmikuussa projektihenkilöstölle työnhakuun ja työvalmennukseen liittyviä TE-toimistojen palveluja.

Projektihenkilöstö on pitänyt kuusi työkokousta Kuopiossa. Tapaamisissa on arvioitu projektin ta-

voitteiden saavuttamista ja mietitty yhdessä uusia toimintatapoja, joilla voidaan tukea osallistujien jatkokyöllistymistä ja kouluttautumisia.

Kotkassa pidetyille kulttuurimaiseman neuvottelupäiville osallistuivat projektipäällikkö Pirjo Karinen sekä työsuunnittelijat Juha Rajahalme ja Risto Antikainen. Projektipäällikkö osallistui Työ- ja elinkeinoministeriön järjestämälle Valtakunnalliset Väilytömarkkinat -työkokoukseen Jyväskylässä 11.–12.6.2009, Itä-Suomen rakennerahastopäiville Joensuussa 1.–2.10., Open Days, European Week of Regions and Cities -tapahtumaan Brysselissä 5.–8.10, Itämeren alueen strategia ja sen merkitys Itä-Suomelle -seminaariin Kuopiossa 8.12 sekä Verkostoseminaariin ja projektien työkokoukseen Turussa 15.–16.12.

Projektin rinnakkaishankkeen, Pohjois-Savon YTY/ työvoimapoliittiset toimet, kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä työllistämiseen ja palkkatukiin liittyvissä asioissa. Samoin on sovittu linjauksista seurantatietojen kokoamisista. Rinnakkaishanke vastaa hankkeen työvoimapoliittisiin toimiin liittyvistä raporteista (palkkatuki ja työvoimakoulutus), tekee koulutushankinnat ja kerää tiedot kuntatyönantajien rahoitusosuudesta työvoimapoliittisissa toimenpiteissä. Pohjois-Savon YTY kerää seurantatietoihin osallistujiin liittyvät tiedot: aloittaneet, keskeyttäneet, lopettaneet, koulutustausta ja kertyneet henkilötyöpäivät seitsemän tunnin työpäiväsäännön mukaisesti.

Pohjois-Savon YTY ja LAPE –projektien henkilöstö kävivät tutustumassa Virkistystä ja vapaa-aikaa Marjaniemessä hankkeeseen Hailuodossa. Vas. erikoissuunnittelija Arto Hirvonen kertomassa hankkeesta. Oik. Hailuodon aluearkkitehti Pekka Elomaa esittelemässä Hailuodon kaavoitukseen liittyviä tulevaisuuden haasteita.

7 Tavotteiden toteutuminen

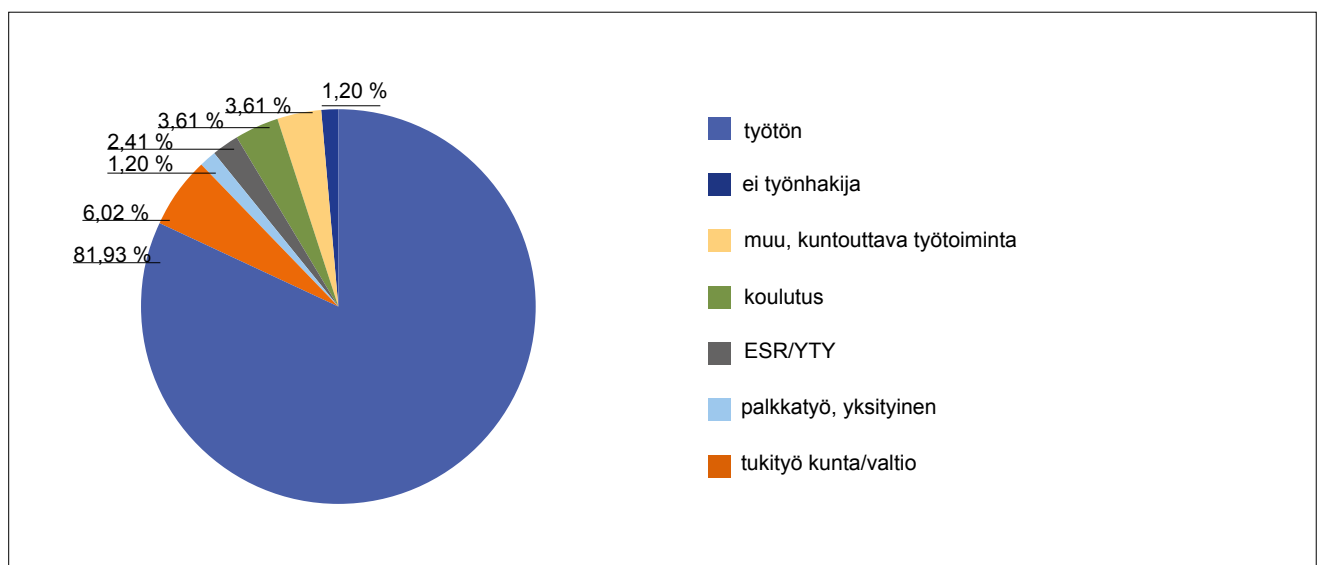
Projektin numeraaliset tavoitteet toteutuivat hyvin osallistujien osalta. Projektin osallistui kaikkiaan 85 henkilöä, joista yhdeksän oli ollut mukana jo edellisessä vuonna. Projektin keskeytti 10 henkilöä, heistä muualle työllistymisen takia kolme henkilöä.

Henkilötyöpäiviä kertyi koko vuodelta 10420, luku sisältää koulutus-, ohjaus- ja työpäivät. Henkilötyöpäivän laskentaperusteena on käytetty seitsemän tunnin työaikaa.

Vuonna 2009 osallistuneiden henkilöiden työllistymis-tilanne tarkastettiin tammikuun 2010 alussa. Vuonna 2009 projektiin osallistuneista oli 19.1.2010 työttömänä 80%, palkkatukityössä oli 7 %, palkkatyössä 2 % sekä koulutuksessa ja muissa toimenpiteissä oli yhteensä 8 %. Tarkasteluajankohta ajoitui talvikauteen, mikä on kausiluonteisten tehtävien kannalta epäedullinen aika. Projektin osallistuneiden tilanne 19.1.2010 on esitetty kaaviossa 1.

Koillis-Savon kuntien osallistujat ja kuntien edustajat kutsuttiin nuotion ääreen keskustelemaan menneestä työkaudesta ja tavoitteiden toteutumisesta.

Kaavio 1. Projektin osallistuneiden tilanne 19.1.2010 on esitetty kaaviossa 1.

Projektin projektisuunnitelman mukaiset numeraaliset tavoitteet ovat toteutumassa. Toteumat koko projektin toiminta-ajalta ilmenevät taulukosta 4.

Projektin toimintamenot sisältävät projektin hallintoihin ja projektihenkilöstön toimintaan liittyvät kulut. Toteutuneet kulut kustannuslajeittain ajalta 1.3.2008–31.12.2009 on esitetty taulukossa 5.

Projektin toiminnan pysyvimmät vaikutukset näkyvät ympäristössä kunnostettuina kohteina. Työllistetyt ovat saaneet tarpeellista työkokemusta ja oppineet uusia työmenetelmiä. Samalla he ovat kehittäneet omaa ammattitaitoaan ja heidän itsetunto näyttää kohentuneen työkauden aikana.

Projektin toiminnassa on huomioitu kestävän kehityksen periaatteet. Töissä on korostettu ympäristöystävällisiä toimintatapoja, rakennusmateriaalien kierrätystä, ympäristöjen siistimistä ja hoitoa osana normaalia työskentelyä.

Työkautta on leimannut monenlaiset, lyhyempikeskiset työkohteet. Tämä on tuonut haastetta työsuunnittelijoiden ajankäytölle. Samoin käytännön työn tekemisen ja työvälineiden käytön ohjaukseen on ollut aiempaa enemmän tarvetta.

Työsuunnittelijat ovat saaneet tietoa työllistämisen ohjaamiseen, jatkotyöllistymiseen ja mol.fi-palvelujen käyttöön liittyvistä mahdollisuuksista mm. Kuopion TE-toimistolta. Lisäksi työsuunnittelijat ovat oma-aloitteisesti etsineet tietoa kohde-ryhmälle sopivista koulutus- ja työllistymispaikoista sekä olleet tiiviissä yhteistyössä kuntien edustajien kanssa.

Määräaikaisia jatkotyöllistymispaikkoja onkin löytynyt osalle asiakkaita. Työsuunnittelijat ovat kannustaneet ja tukeneet asiakkaita miettimään myös koulutusmahdollisuuksia ja esitelleet nykyisiä koulutusmuotoja osatutkinnoista näyttötutkintoihin.

Taulukko 4: Tavoitteiden toteutuminen

Projektisuunnitelman mukaiset tavoitteet	Tavoite/Varaus	Toteutunut 1.3.2008–31.12.2009
Projektissa aloittavien henkilöiden määrä	225 henk.	146 henk.
Henkilökoulutuspäivät (lähiopetuspäivät)	3 750 htpv	1 357 htpv
Ohjaus- ja konsultointipäivät (7 tunnin työpäiväsäännön mukaan)	450 htpv	21 htpv
Tukityöllistämispäivät (7 tunnin työpäiväsäännön mukaan)	23 400 htpv	17115 htpv
Kustannukset - toimintamenot	1 602 660 €	728209,56 €
Luontaisuuritusten kaltaiset, erikseen raportoivat (kuntien materiaali yms. kustannukset)	240 000 €	189 289,43 €

Taulukko 5. Toteutuneet kulut kustannuslajeittain.

Projektin toimintamenojen toteuma:	hyväksytty suunnitelma	käytetty 1.3.2008–31.12.2009	% osuus varauksesta
Aineet, tarvikkeet, tavarat	49 740	28 892,78	58 %
Henkilöstökustannukset	1 138 000	5 787 77,58	51 %
Palvelujen ostot	153 100	34 688,30	23 %
Matkakustannukset	189 820	68 949,59	36 %
Muut kustannukset	54 600	16 901,31	31 %
Välilliset kustannukset	17 400	0	0 %
YHT.	1 602 660	728 209,56	45 %

8 Hyvät käytännöt

Vankalle työnohjaukselle ja eri tahojen yhteistyölle perustuva työllistämisen malli on osoittautunut hyväksi käytännöksi ja on siirrettävissä myös muiden toimijoiden käyttöön. Malli vaatii työsuunnittelijalta/työnohjaajalta kannustavaa ja motivoivaa työtettä.

Työsuunnittelijoiden aktiivinen, ohjaava ja kannustava työote on ollut merkittävä tuki työkauden aikana. Työsuunnittelijoiden toiminta linkkinä työllistettyjen, kuntien ja TE-toimistojen välillä on toiminut hyvin. Kunnat ovat voineet osoittaa työkohteita, joihin heillä ei muuten olisi ollut osoittaa resursseja. Kun kuntien työkohteet ovat olleet tiedossa, niin TE-toimistot ovat osoittaneet kunnille tehtäviin sopivia henkilöitä.

Työn tuloksena ympäristön siisteys ja viihtyisyys ovat parantuneet sekä rakennuksia ja rakenteita on kunnostettu. Kohteiden kunnostamisella lisätään yläpitokulttuurin osaamista, edistetään suunnitelmallista korjaamista, osaavan työvoiman saantia sekä elinkaariajattelun liittämistä kohteisiin. Projektilla on välillisiä, taloudellisesti positiivisia vaikutuksia mm. kuntalaisille ja matkailijoille kunnostettujen kohteiden ja ympäristöjen kautta.

Työllistetyt ovat saaneet arvokasta työkokemusta ja tulleet tutuiksi kuntatyöntekijöiden kanssa. Tämä on osaltaan ollut poistamassa monenlaisia ennakkoluuloja, ja osa työllistetyistä on jatkotyöllistynyt projektin jälkeen.

Pitkään työttömänä olleiden henkilöiden työllistäminen erillisen ohjaajan – työsuunnittelijan – johdolla on saanut kunnissa hyvän palautteen. Kuntien omin resurssein ei työllistäminen onnistu projektin tuomassa laajuudessa. Työkohteet ovat olleet kaikkia tahoja hyödyttäviä töitä. Työt ovat sopineet hyvin kohderyhmälle heidän koulutuksensa ja työkokemuksensa huomioiden, ja antaneet heille sopivasti uusia haasteita. Työsuunnittelijat ovat koko työkauden käytettävissä töihin opastamiseen, oikeiden työmenetelmien opastamiseen ja työhön kannustamiseen. Samalla he ovat tuoneet esille erilaisia jatkotyöllistymisen ja koulutautumisen mahdollisuuksia. Työllistettyjen käynnit TE-toimistoissa muutaman kerran jo työkauden aikana luo mahdollisuuden osallistujille keskustella omasta tilanteesta ja miettiä jatkomahdollisuuksia jo työkauden aikana. Työsuunnittelijoiden monipuolinen koulutustausta ja työkokemus mahdollistavat erityisasiantuntemuksen hyödyntämisen kaikissa osallistuvissa kunnissa.

Pohjois-Savon YTY ja LAPE -projektien henkilöstöä Hailuodon maisemissa.

KUVAILEHTI

Julkaisusarjan nimi ja numero Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaisuja 7/2010				
Vastuualue Ympäristö ja luonnonvarat				
Tekijät Pirjo Karinen		Julkaisuaika Heinäkuu 2010		
		Julkaisija Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus		
		Hankkeen rahoittaja/toimeksiantaja		
Julkaisun nimi Työllistävät ympäristötyöt Pohjois-Savon YTY -projektin toiminta vuonna 2009				
Tiivistelmä Pohjois-Savon YTY on Euroopan sosiaalirahaston, Työ- ja elinkeinoministeriön ja 17 pohjoissavolaisen kunnan rahoittama ympäristötyöprojekti. Projekti toteutetaan Manner-Suomen ESR-ohjelman Itä-Suomen suuralueosion toimintalinja 2:ssa, "Työllistymisen ja työmarkkinoilla pysymisen edistäminen sekä syrjäytymisen ehkäiseminen". Projektin tavoitteena on kouluttaa ja työllistää vuosittain 75 työtöntä ja/tai syrjäytymisuhan alla olevaa henkilöä ympäristön kunnostus- ja hoitotöihin. Koulutusjakson jälkeen työllistetyt siirtyvät työskentelemään kuntiin kuuden kuukauden ajaksi. Pohjois-Savon ympäristökeskukseen palkatut työsuunnittelijat ohjaavat ja opastavat työllistettyjä työkauden aikana työkohteissa. Projektissa kiinnitetään erityistä huomiota työllistettyjen jatkotyöllistymismahdollisuuksien kartoittamiseen ja kouluttamiseen. Projektiin liittyvä kuukauden mittainen koulutus toteutettiin samaan aikaan Iisalmissa, Juankoskella ja Suonenjoella. Koulutusten aikana suoritettiin tulityö-, työturvallisuus-, tieturva 1- ja ensiapu 1 -kortit. Koulutuksen jälkeen osallistujat siirtyivät työskentelemään kuntiin puolen vuoden ajaksi. Muutamissa kunnissa työntekijöiden työsuhteita jatkettiin vielä tämänkin jälkeen. Työjakson aikana toteutettiin monenlaisia ympäristön kunnostamiseen ja hoitamiseen liittyviä töitä. Työkohteet vaihtelivat yleisistä viheralueiden siistimis- ja hoitotöistä rakennusten kunnostamiseen ja uusien rakenteiden tekemiseen. Projektiin osallistui yhteensä 76 henkilöä. Työllistämisaikutus oli 9042 henkilötyöpäivää. Julkaisussa esitetään yleiskatsaus projektin toimintaan vuonna 2009 ja esitellään kunnissa toteutettuja töitä.				
Asiasanat Ympäristöhoito, kunnostus, työllistäminen, Pohjois-Savo				
ISBN (painettu) ISBN 978-952-257-098-7	ISBN (PDF) 978-952-257-099-4	ISSN-L 1798-8055	ISSN (painettu) 1798-8055	ISSN (verkkojulkaisu) 1798-8063
Kokonaissivumäärä 44		Kieli Suomi		Hinta (sis. alv 8%) –
Julkaisun myynti/jakaja Pohjois-Savon ELY-keskus, Sepänkatu 2 B, 70100 Kuopio, puh. 020 63 60080 Julkaisu on saatavana myös verkossa: www.ely-keskus.fi/pohjois-savo/julkaisut				
Julkaisun kustantaja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ Pohjois-Savon YTY -projekti				
Painopaikka ja -aika Sastamala 2010				

Pohjois-Savon elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskus
Sepänkatu 2 B
Kuopio
puh. 020 636 0080
www.ely-keskus.fi

ISSN 1798-8055 (pain.)
ISBN 978-952-257-098-7 (pain.)

ISSN 1798-8063 (verkkoj.)
ISBN 978-952-257-099-4 (verkkoj.)